

Social Internet Networks in the Formation of the Communication System of the Territorial Community

UDC: 35:352/354

DOI: <https://doi.org/10.15421/152338>

Shpektorenko Ihor

Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0002-2364-9641>, igor3101@ukr.net

Kuchma Roman

Master's student, spaske2014@ukr.net

Dnipro University of Technology (Dnipro, Ukraine)

Abstract

Objective. To consider the theoretical and practical aspects of improving the information and communication support of local self-government authorities in Ukraine.

Relevance. The theoretical substantiation of the characteristics of the information complex for supporting the activities of a local self-government authorities is an urgent scientific and practical issue.

Results. Attention is focused on the functions of social Internet networks: informative, regulatory and cultural. The possibility of using social media in the implementation of traditional forms, methods of communication and forms of interaction between the State and civil society institutions is pointed out. Attention is focused on the results of an expert survey conducted in 2023 as part of a study of communication and information support for the activities of city, village and town councils, and councils of territorial communities in the Dnipro region. The authors identify the main problems in the preparation and adoption of management decisions in territorial communities. It is proposed to create special information centers at local self-government authorities.

Conclusions. The author summarizes the need to understand three important substantive aspects, each of which affects what is happening in the community. One of these aspects is the understanding of communication not just as communication and information exchange, but as a process aimed primarily at providing feedback in public administration, at determining managerial influence (causing the necessary reaction), and at managerial adaptation. The system of information support for a local council official should consist of three subsystems: current (operational); information and analytical (tactical); and prognostic (strategic).

Keywords: local self-government, social media, information, communication, communication, forms of interaction between the state and society

Соціальні інтернет-мережі у формуванні комунікативної системи територіальної громади

Шпекторенко Ігор, Кучма Роман

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)

Анотація

Мета. Розглянути теоретичні та практичні аспекти удосконалення інформаційного та комунікативного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Актуальність. Теоретичне обґрунтування характеристик інформаційного комплексу з забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування є актуальною науково-практичною проблемою.

Результати. Увагу зосереджено на функціях соціальних інтернет-мереж: інформативній, регуляторній та культурній. Вказано на можливість використання соціальних інтернет-мереж у здійсненні традиційних форм, методів комунікації та форм взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства. Зосереджено увагу на результатах проведеного 2023 року експертного опитування, що проводилось у межах дослідження комунікації та інформаційного забезпечення діяльності міських, сільських і селищних рад, рад територіальних громад Дніпропетровської області. Авторами визначено основні проблеми в підготовці та прийнятті управлінських рішень в територіальних громадах. Пропонується створення спеціальних інформаційних центрів при органах місцевого самоврядування.

Висновки. Підсумовано про необхідність розуміння трьох важливих змістових аспектів, кожен з яких впливає на те, що відбувається в громаді. Одним з таких аспектів є розуміння комунікації не просто як спілкування та обмін інформацією, а як процес, спрямований насамперед на забезпечення зворотного зв'язку в публічному управлінні, на детермінацію управлінського впливу (викликати необхідну реакцію), на управлінську адаптацію. Система інформаційного забезпечення посадової особи місцевої ради має складатися з трьох підсистем: поточної (оперативної); інформаційно-аналітичної (тактичної); прогностичної (стратегічної).

Ключові слова: місцеве самоврядування, соціальні інтернет-мережі, інформування, спілкування, комунікація, форми взаємодії держави і суспільства

Стаття надійшла / Article arrived: 21.09.2023

Схвалено до друку / Accepted: 31.10.2023

Вступ.

Нині триває період оновлення всієї системи влади в Україні. При цьому визначальна роль у процесі формування нової культури управління належить саме системі організації влади на місцях. На органи місцевого самоврядування припадає переважна частка всіх безпосередніх контактів з громадянами. Органи місцевого самоврядування забезпечують прямий і зворотний зв'язок з громадськістю і, таким чином, у першу чергу формують загальний образ влади в Україні.

Необхідна особлива увага в період підготовки та здійснення реформ в Україні до місцевого рівня публічного врядування. Адже на зміни, що відбуваються в державі та суспільстві, найбільш чутливо реагують органи місцевого самоврядування, що знаходяться найближче до громадянина, його проблем і повсякденних турбот. Їх діяльність передбачає налагодження та зміцнення соціальних зв'язків у громадах, втілення в життя стратегічних ідей демократичного розвитку, у тому числі за рахунок впровадження та розвитку електронних форм урядування.

Місцеве державне управління – це вплив держави засобами влади на різноманітні суспільні процеси в адміністративно-територіальній одиниці, що здійснюється органами державного управління та посадовими особами, призначеними та підзвітними центральному уряду. Місцеве самоврядування – це право населення адміністративно-територіальних одиниць безпосередньо або через обрані ними органи місцевого самоврядування вирішувати в межах Конституції і законів значну частину державних і громадських справ. Формування місцевого самоврядування є одним із найскладніших та суперечливих завдань становлення сучасної державності України. На шляху демократичних процесів постав цілий комплекс політичних, економічних, соціальних, інформаційних, психологічних та інших перешкод.

Під поняттям «інформаційне забезпечення» слід розуміти – двосторонній потік інформації між суб'єктом та об'єктом управління не лише з метою отримання необхідних даних, а з метою розвитку комунікації, мета якої – детермінація управлінського впливу, налагодження прямого та зворотного зв'язку в публічному управлінні, управлінська адаптація прийнятих управлінських рішень (Куйбіда, & Шпекторенко, 2018, с. 9; Шпекторенко, 2023). Завданнями інформаційного забезпечення є забезпечення суб'єктів та об'єктів місцевого самоврядування комунікативними каналами,

зворотним зв'язком в місцевому управлінні шляхом циркуляції інформації про: стан справ, процес аналізу та прогнозування розвитку, про варіанти та інструменти обговорення, прийняття та реалізацію майбутніх проектів та рішень зацікавленим особам. Це своєрідний обмін двох сторін інформаційного процесу необхідною взаємодоповнюючою інформацією, що детермінує взаємну діяльність.

Метою статті є теоретичні та практичні аспекти удосконалення інформаційного та комунікативного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Огляд досліджень і публікацій.

До проблем інформаційно-аналітичного забезпечення та місцевого самоврядування державного управління звертались у своїх наукових роботах Б. Я. Вахула (2012), Галіч Т. О. (2010), І. Динник (2017), Л. Дмитрів (2013), К. В. Дубняк (2014), С. Квітка & В. Корсун (2023), В. Куйбіда В. & І. Шпекторенко (2022), О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик (2013), М. Кастельс (2007), J. C. R. Licklider, & R. Taylor (1968). Але на базовому рівні місцевого самоврядування питання інформаційного забезпечення діяльності сільських та селищних рад потребує детальнішого розгляду.

Термін «соціальна мережа» був запропонований в 1954 р. Дж. Барнсом, представником «Манчестерської школи», у статті «Класи та конгрегації в єпархії норвезьких островів», яка вміщена в збірнику «Людські стосунки» (Галіч, 2010). Але у даному випадку, підкреслимо, мова йшла про мережу, що поєднує між собою різноманітні соціальні групи, спільноти, соціальні інститути. За допомогою соціальних мереж політики, публічні службовці, активісти мають можливість поширювати інформацію та активно комунікувати на відповідні теми серед певної аудиторії. Також створюються віртуальні громадські обговорення для вирішення актуальних проблем та їх вирішення.

Соціальна мережа – це спеціально реалізована можливість віддаленої взаємодії людей з метою обміну інформацією, зазвичай яскраво вираженої тематичної спрямованості; географічно учасники соціальної мережі можуть бути досить віддаленими один від одного, тому інструментарій соціальної мережі є найбільш ефективним засобом комунікації (Вахула, 2012, с. 312-313). Поняття «соціальна мережа» стосується не лише соціальних інститутів або тематичних спільнот людей та груп інтересів як політичних інститутів. Це поняття стосується інтернет-сервісів, які пропонують користувачам можливість тематичної співпраці, таких як «Тік-

Ток», «Facebook», «LiveJournal» тощо (Дмиитрів, 2013, с. 83-84). Соціальні інтернет-мережі нині стали основним засобом комунікації соціальних та політичних інститутів, розвитку соціальних зав'язків, спільного пошуку, зберігання та класифікації інформації, мережевої творчої діяльності, індивідуального та колективного планування (планування, зустрічі). У такий спосіб формуються нові моделі взаємодії громадян, які представляють суспільство, та влади, які визначають специфіку функціонування та розвитку держави.

Формування інтерактивної мережевої форми між державою та суспільством є історичною відповіддю на ситуацію надмірної комунікації. Соціальні інтернет-мережі почали відігравати ключову комунікаційну роль у суспільстві, коли люди, соціальні спільноти та групи інтересів вільно створювали асоціації як різновиди інститутів громадянського суспільства. Вони є інструментом додаткових комунікаційних можливостей для великої кількості користувачів глобальної мережі (Галіч, 2010, с. 145-152). В багатьох країнах світу соціальні мережі почали використовуватися в діяльності органів публічної влади. Соціальні інтернет-мережі зарекомендували себе як інструменти політичного впливу на суспільство з одного боку та впливу кожної людини на національні процеси, владу та інші політичні інститути з іншого.

Соціальні мережі вперше стали каналом та засобом обміну інформацією між людьми, а державний контроль над їхнім контентом є вкрай обмеженим з точки зору права та технологій (Динник, 2017). «Онлайн мережі, – як зазначає М. Кастельс, – стають формами «спеціалізованих спільнот», тобто формами комунікабельності, побудованим навколо специфічних інтересів... люди можуть належати до декількох таких мереж» (Кастельс, 2007). На сьогодні, фактично, уже збулося короткотермінове пророкування М. Кастельса про те, що «мережі онлайн, коли вони стабілізуються у своїй діяльності, можуть побудувати спільноти, віртуальні спільноти, відмінні від фізичних спільнот, але не обов'язково менш інтенсивні чи менш ефективні в поєднанні й мобілізації. Далі те, що ми спостерігаємо в наших суспільствах, – це розвиток комунікаційного гібрида, який поєднує фізичне місце перебування й кібернетичне місце перебування, що діє як матеріальна опора мережевого індивідуалізму» (Кастельс, 2007, с. 131). Ці процеси дуже активно розвиваються у виробничій, професійній сферах, у позавиробничій сфері, у громадській діяльності, сімейно-шлюбних стосунках, навчанні, організації дозвілля тощо.

За словами К. Дубняк, соціальна мережа спрямована на створення спільнот людей зі схожими інтересами та/або діяльністю в Інтернеті, оскільки спілкування здійснюється за допомогою внутрішньої пошти або сервісів обміну миттєвими повідомленнями (Дубняк, 2014, с. 123). Активне використання соціальних мереж може використовуватись як у позитивних цілях – налагодити прямі та зворотні зв'язки в публічному управлінні та в управлінні політичними процесами, донести до населення правдиву інформацію про країну, так і в негативних – дискредитувати публічних службовців чи політиків та активістів.

Соціальні інтернет-мережі, згідно з думкою О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик, поступово стають інструментом перетворення суспільства, поширення наукового та технічного знання, формування колективів та громадських рухів, використовуються для спілкування, маркетингових досліджень і просування продукції та послуг (Соціальні мережі як чинник, 2013, с. 22). На сьогодні немає сумнівів у тому, що активне використання соціальних інтернет-мереж дає змогу мобілізувати людей на активні дії, однак це ще не дає повних підстав для однозначного твердження того, що вони є ефективним засобом для суспільного розвитку.

У країнах, які розвиваються і прагнуть переходу від «закритості» до «відкритості» (за термінологією К. Поппера), соціальні мережі Інтернет можуть суттєво прискорити їхній процес формування громадянського суспільства, насамперед через практику протестних мас. У таких країнах, зокрема в Україні, громадянське суспільство народжується у відновленні його інтересів шляхом боротьби з авторитарними чи тоталітарними режимами (Соціальні мережі як чинник, 2013, с. 31).

Ми живемо в епоху радикального переосмислення політико-правової ролі сучасного державного суспільства. Ми спостерігаємо зміну парадигми в країні, і існуючі «дефектні» системи управління стрімко втрачають свою ефективність. Тож зміни є радше революційними, ніж поступовими. Сьогодні громадянське суспільство розвивається в інформаційне суспільство, яке, по-перше, вимагає від держави чіткого розуміння необхідних змін, а по-друге, вимагає своєчасної реакції та проактивних дій для створення (майбутнього) правового поля, в якому бере участь кожен. Зацікавлені – суспільство, особистість, країна (Соціальні мережі як чинник, 2013, с. 33). На нашу думку, це дає змогу громадянам ефективно брати участь у політичному житті Української держави, у тому числі на місцевому рівні.

За останні кілька десятиліть сформувалися зачатки суспільства, в якому Інтернет став основним засобом спілкування та комунікації, дозвілля, сполучною ланкою суспільства та держави, джерелом інтелектуального зростання, освіти, а часто й основною роботою. Однак ця тенденція проявляється не тільки в позитивних аспектах (Динник, 2017). Як зауважували у своїй публікації американські дослідники Д. К. Р. Ліклайдер та Р. В. Тейлор стосовно перспектив розвитку соцмереж, «...у більшості галузей вони складатимуться з географічно віддалених елементів, які часом скупчуються в невеликі масиви, а інколи працюють відокремлено. Це будуть спільноти, об'єднані не географією, а зацікавленнями» (Licklider, & Taylor, 1968).

Прикладом громадянського волевиявлення в Інтернеті став сплеск громадянської активності, пов'язаний з Револьюцією Гідності та війною на сході України, а згодом – з повномасштабним вторгненням в Україну 24 лютого 2022 р. Він демонструє високий ступінь самоорганізації та взаємодії громадян, координації дій через соціальні мережі, але й певну другорядність впливу на процеси політичних партій та громадських організацій. Дослідження показують, що вирішальну роль в активізації громадянського опору відіграє роль лідерів думок у соціальних мережах, а не партійних чиновників.

Отже, соціальні Інтернет-мережі в розвинутих демократичних країнах справді перетворюються із неосновних чинників формування громадянських суспільств на їхню важливу складову і формуються нині як один із впливових соціальних інститутів.

Результати дослідження.

Систему місцевого самоврядування можна визначити як сукупність суб'єктів, об'єктів, форм, інструментів здійснення місцевого самоврядування, через які населення територіальної громади реалізує надані їй функції та повноваження. Слід зазначити, що життя кожної людини вплетене в густу мережу різноманітних соціальних зав'язків і поведінки. Кожен соціальний індивід стає учасником і водночас їх творцем. Дивлячись на можливості соціальних Інтернет-мереж, можна побачити їхній безпосередній вплив на процес демократизації та розбудови громадянського суспільства в посткомуністичних суспільствах і країнах, що розвиваються. Соціальні мережі Інтернет можуть належати до одного з інститутів громадянського суспільства, тобто незалежних ЗМІ, які служать суспільним інтересам і потребам, формують громадську думку. Вони можуть мати місце у вертикальному вимірі

громадянського суспільства, включаючи: політичні права громадян; політичні партії та громадські рухи; місцеве самоврядування; незалежні ЗМІ, інші політичні суб'єкти (Соціальні мережі як чинник, 2013, с. 30; Квітка, & Корсун, 2023). Настав час удосконалення місцевого самоврядування на засадах його діджиталізації та стійкого розвитку за допомогою формування та продуктивного використання функції комунікації, інформаційного простору та електронних засобів інформаційно-аналітичного супроводу.

На практиці соціальні інтернет-мережі виконують функції, що відповідають функціям засобу масової комунікації: інформативну, регуляторну та культурну. Інформативність полягає в забезпеченні читачів, слухачів і глядачів актуальною інформацією в різних сферах діяльності: бізнесі, науці і техніці, політиці, праві, медицині тощо. Регулююча функція має широкий спектр впливу на населення, починаючи від встановлення зав'язків і закінчуючи контролем суспільства. Компетентно побудована масова комунікація впливає на формування суспільної свідомості груп та індивідів, формування громадської думки в громаді, формування суспільних стереотипів. Існують також імпліцитні можливості маніпулювати та контролювати суспільну свідомість, фактично виконуючи функцію соціального контролю. Культурна функція включає ознайомлення з досягненнями культури й мистецтва та сприяння усвідомленню суспільством спадкоємності культури та необхідності збереження культурних традицій (Дубняк, 2014, с. 125). Потік інформації від громади до влади рідко буває одностороннім, він часто на певному етапі переходить у стадію двостороннього обміну інформацією. Цей обмін передбачає також зворотний зв'язок – реакцію громадян, суспільних інститутів на дії органів влади.

На рівні міських, сільських і селищних рад, рад ОТГ інформацію для прийняття рішень найчастіше отримують внаслідок безпосереднього спілкування з громадою. Для цього використовують ряд вже досить відомих технологій комунікації та форм взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства. До них можна віднести: консультативні референдуми, загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання. Особливої уваги останнім часом набувають громадські слухання – один із ефективних механізмів узгодження інтересів різноманітних груп, що демонструють зацікавленість у розв'язанні тієї чи іншої проблеми. Яка становить суспільний інтерес.

Аналіз стану інформатизації селищ та сіл Дніпропетровської області показує, що організаційний соціально економічний і науково-технічний процес створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, політичних інститутів, інститутів громадянського суспільства перебуває у процесі розвитку формування й використання інформаційних ресурсів. Як правило, у найбільшому місті, селищі або селищі міського типу в об'єднаній територіальній громаді, на його території знаходяться усі владні структури та установи громади, а то – й району. Розташування селища на межі великого або невеликого міста сприяє розвитку інфраструктури, відповідно стан інформатизації порівняно вищого рівня, ніж у віддалених населених пунктах.

Всі місцеві ради Дніпропетровщини мають доступ до мережі Інтернет, вхідна інформація для місцевої ради в цілому доступна для сільських та селищних рад, об'єднаних територіальних громад. Проте відсутність доступу до Інтернету ще зберігається у значній частини мешканців сільської місцевості. Спостерігається низька громадянська та політична активність громадян. Громадські слухання, консультації, дебати проводяться частіше за ініціативою органів влади територіальних громад, а не самих мешканців. Найбільш поширеним способом інформування органів місцевого самоврядування залишаються скарги, звернення, заяви, збори громадян. Під час підготовки до прийняття окремих важливих рішень використовується «гаряча телефонна лінія».

2023 року нами проведено експертне опитування, що проводилось у межах дослідження комунікації та інформаційного забезпечення діяльності міських, сільських і селищних рад, рад територіальних громад. Було опитано 48 осіб, які працюють в різних радах територіальних громад Дніпропетровської області на посадах голів, заступників голів місцевих рад, секретарів та мають достатній (від 7 до 12 років) досвід роботи.

Результати опитування підтвердили, що інформаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування потребує удосконалення. 75% опитаних вказали на його низький рівень. Разом з тим спостерігається явище, що одержало назву «інформаційний парадокс»: обсяг потоку документів постійно зростає, але при цьому знижується «рецептурність» окремих повідомлень, отже – й можливість їх безпосереднього застосування. У посадових осіб місцевого самоврядування

виникає необхідність порівнювати відомості, одержані з різних джерел, переосмислювати їх, аналізувати та адаптувати до конкретних умов.

Вивчаючи інформаційні джерела, що є пріоритетними під час прийняття управлінських рішень, з'ясовано, що серед джерел інформації, якими керуються найменше – 6 % випадків є приватні підприємства, засоби масової інформації, громадські організації. Це, поряд з іншими факторами свідчить про те, що під час підготовки рішень органи місцевого самоврядування керуються збалансованим масивом інформації, віддаючи перевагу як джерелам органам публічного управління вищого рівня. Обережно не береться до відома інформація бізнесу, приватного та суспільного секторів. Реакція зовнішнього середовища в діяльності органів місцевого самоврядування враховується замало.

Результати опитування вказали низький рівень активності приватного і громадського секторів, а активність членів територіальних громад у соціальних інтернет-мережах стосується в основному приватного, а не громадського життя громади, оминає сегмент обговорення в соціальних інтернет-мережах проблем громад, проектів рішень місцевої ради з метою реального впливу на місцеву політику. Слід враховувати і той фактор, що засоби масової інформації на місцевому рівні ще не стали потужним генератором альтернатив рішень щодо розв'язання місцевих проблем.

Загалом аналіз відповідей на поставлені запитання дозволив зробити висновок про задовільний рівень інформаційного забезпечення підготовки та прийняття рішень рад територіальних громад, у тому числі й Підгородненської міської територіальної громади. При цьому, респонденти відносно високо оцінили рівень потреби органів місцевого самоврядування в інформаційно-аналітичному забезпеченні і вказали на проблеми, що перешкоджають його досягненню: низьким, на думку опитаних, є рівень професійної компетентності та кваліфікації посадових осіб, депутатів місцевих рад щодо інформаційно-аналітичного забезпечення місцевих рад, та рівень упорядкованості та налагодженості інформаційних потоків.

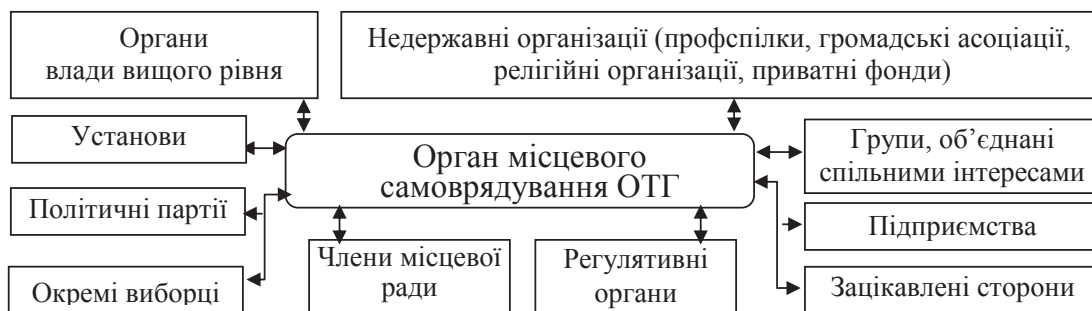
Проблеми підготовки і прийняття управлінських рішень в територіальних громадах ускладнюються внаслідок: недостатньої інформації і знань стосовно подій, що відбуваються, їх можливого розвитку (проблема аналізу ходу розвитку); складності і багатофакторності участі політичних інститутів у розвитку подій, неоднозначності причинно-

наслідкових зв'язків; психологічного тиску через відповідальність за прийняте рішення і побоювання посадових осіб та депутатів за можливі наслідки його реалізації (проблема обгрунтованості рішення).

Велике значення для роботи сільських і селищних рад та розвитку взаємозв'язків органів місцевого самоврядування має розвиток інформаційного механізму взаємодії.

Пропонується створення спеціальних інформаційних центрів при органах місцевого самоврядування, що забезпечить ефективну роботу посадових осіб місцевого самоврядування та сприятиме залученню участі представників первинного суб'єкту місцевого самоврядування – територіальної громади до прийняття важливих рішень на місцевому рівні.

Рис. 1. Види інформаційних інституцій, що забезпечують двосторонній потік інформації в місцевій громаді

Інформаційний центр стане невід'ємною складовою структури та діяльності територіальної громади. Діяльність центру сприятиме концентрації всієї необхідної інформації щодо життєдіяльності територіальної громади та одним з індикаторів діяльності місцевого самоврядування.

Програма створення центру передбачає такі основні напрямки діяльності, як постійне відстеження інформаційних джерел і потоків, пов'язаних із діяльністю територіальної громади, прогнозування розвитку суспільних процесів, попередження тих чи інших проблем, забезпечення процесу прийняття ефективних рішень, підвищення якості інформаційно-аналітичної роботи в контексті загального збільшення її обсягу та підвищення вимог щодо якості інформаційної продукції.

Висновки.

Вирішення проблеми ефективного здійснення функції комунікації шляхом удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевої влади первинної ланки передбачає створення цілісної, ефективної системи збору та обробки інформації, на основі якої розробляються й ухвалюються управлінські рішення на даному рівні.

Незалежно від джерел та типу інформації для прийняття ефективних рішень необхідно мати розуміння трьох важливих змістових аспектів,

кожен з яких впливає на те, що відбувається в громаді. По-перше, треба мати уявлення про роль місцевого самоврядування в діяльності держави та особливості його функціонування. По-друге, добре усвідомлювати сучасні тенденції розвитку місцевого самоврядування та варіанти розвитку подій. По-третє, усвідомлювати соціально-політичні зміни, що відбуваються в країні. По-четверте, розуміти комунікацію як процес, спрямований насамперед на забезпечення зворотного зв'язку в публічному управлінні, на детермінацію управлінського впливу (сформулювати у об'єкта публічного управління необхідні внутрішні умови, викликати необхідну реакцію), на управлінську адаптацію.

Для подолання суперечностей та труднощів в інформаційному забезпеченні діяльності сільських та селищних рад потрібно створити ефективну систему інформаційного забезпечення на організаційному та методичному рівні, визначити завдання і функції відповідних інформаційних служб. Система інформаційного забезпечення посадової особи місцевої ради має складатися з трьох підсистем: поточної (оперативної); інформаційно-аналітичної (тактичної); прогностичної (стратегічної). Ця система повинна спрямовуватися на більш ефективне застосування інструментів публічного управління: принципів, функцій, методів, підходів та технологій публічного управління.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Вахула, Б. Я. (2012). Соціальні інтернет-мережі, їхні функції та роль у формуванні громадянського суспільства. *Вісник Львівського університету*. Львів, 6, 312-313.
- Галіч, Т. О. (2010). Соціальні Інтернет-мережі та віртуалізація суспільного життя. *Соціологія майбутнього: науковий журнал з проблем соціології молоді та студентства*, 1, 145-152.
- Динник, І. (2017). Соціальні мережі як засіб суспільного розвитку. *Ефективність державного управління*, 1(50), Ч. 1, 64-69.
- Дмитрів, Л. (2013). Видавнича комунікація у соціальній мережі Facebook. *Наукові записки Інституту журналістики*, 53, 246–247.
- Дубняк, К. В. (2014). Соціальні мережі Інтернет як засіб обміну інформацією. *Держава та регіони. Серія: «Соціальні комунікації»*, 3, 122-126.
- Кастельс, М. (2007). *Інтернет-галактика*. Київ: Ваклер.
- Квітка, С., & Корсун, В. (2023). Механізми мережевого управління взаємодією публічної влади та громадянського суспільства. *Аспекти публічного управління*, 11(2), 81-87. <https://doi.org/10.15421/152322>
- Куйбіда, В. С., & Шпекторенко, І. В. (2022). Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. *Публічне управління і адміністрування в Україні*, 29, 7-12.
- Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства*. Монографія. (2013). Авт. кол.: О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ.
- Шпекторенко, І. В. (2023). *Методологія публічного управління: системний підхід*. Навчальний посібник. За заг. ред. Є. І. Бородіна; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП».
- Licklider, J. C. R., & Taylor, R. (1968). The Computer as a Communication Device. *Science and Technology*, 76, 21-38.

REFERENCES

- Castells, M. (2007). *Internet galaxy*. Kyiv: Vakler.
- Dinnik, I. (2017). Social networks as a means of social development. *Efficiency of public administration*, 1 (50), Part 1, 64 - 69.
- Dmitriev, L. (2013). Publishing communication in the social network Facebook. *Scientific Notes of the Institute of Journalism*, 53, 246-247.
- Dubnyak, K. V. (2014). Social networks of the Internet as a means of information exchange. *State and regions. Series: "Social Communications"*, 3, 122-126 (Series: Social Communications).
- Galich, T. O. (2010). Social Internet networks and virtualization of public life. *Sociology of the Future: a scientific journal on the problems of sociology of youth and students*, 1, 145-152.
- Kuibida, V. S., & Shpektorenko, I. V. (2022). Methodology of public administration as a system: theoretical and practical aspects. *Public management and administration in Ukraine*, 29, 7-12.
- Kvitka, S., & Korsun, V. (2023). Mechanisms of network management of interaction between public authorities and civil society. *Public Administration Aspects*, 11(2), 81-87. <https://doi.org/10.15421/152322>
- Licklider, J. C. R., & Taylor, R. (1968). The Computer as a Communication Device. *Science and Technology*, 76, 21-38.
- Shpektorenko, I. V. (2023). *Methodology of public administration: a systematic approach*. Study guide. Edited by E.I. Borodin; Ministry of Education and Science of Ukraine, National Technical University "Dnipro Polytechnic". Dnipro: NTU "DP".
- Social networks as a factor of civil society development*. Monograph (2013). Author's team: O. Onishchenko, V. Horovyi, V. Popyk and others. NAS of Ukraine, Vernadsky National Library of Ukraine. Kyiv: [b.v.].
- Vakhula, B. Y. (2012). Social Internet networks, their functions and role in the formation of civil society. *Bulletin of Lviv University*. Lviv: [b.v.], 6, 312, 313.